

HOE KWALITEITSZORG, LEREN IN SAMENHANG EN VOET HAND IN HAND GAAN...

De leraar en kwaliteitszorg

Congres Schooloverstijgend Kwaliteitsnetwerk
De Montil, Affligem – 27 november 2015

Maarten De Beucker

HOE KWALITEITSZORG, LEREN IN SAMENHANG EN VOET HAND IN HAND GAAN...

Verloop werkinkel

- Korte voorstelling spreker & school
- Theoretisch kader kwaliteitszorg, ‘Leren in samenhang’ en VOET
- Tools om kwalitatieve lessen en projecten uit te werken

HOE KWALITEITSZORG, LEREN IN SAMENHANG EN VOET HAND IN HAND GAAN...

Verloop werkinkel

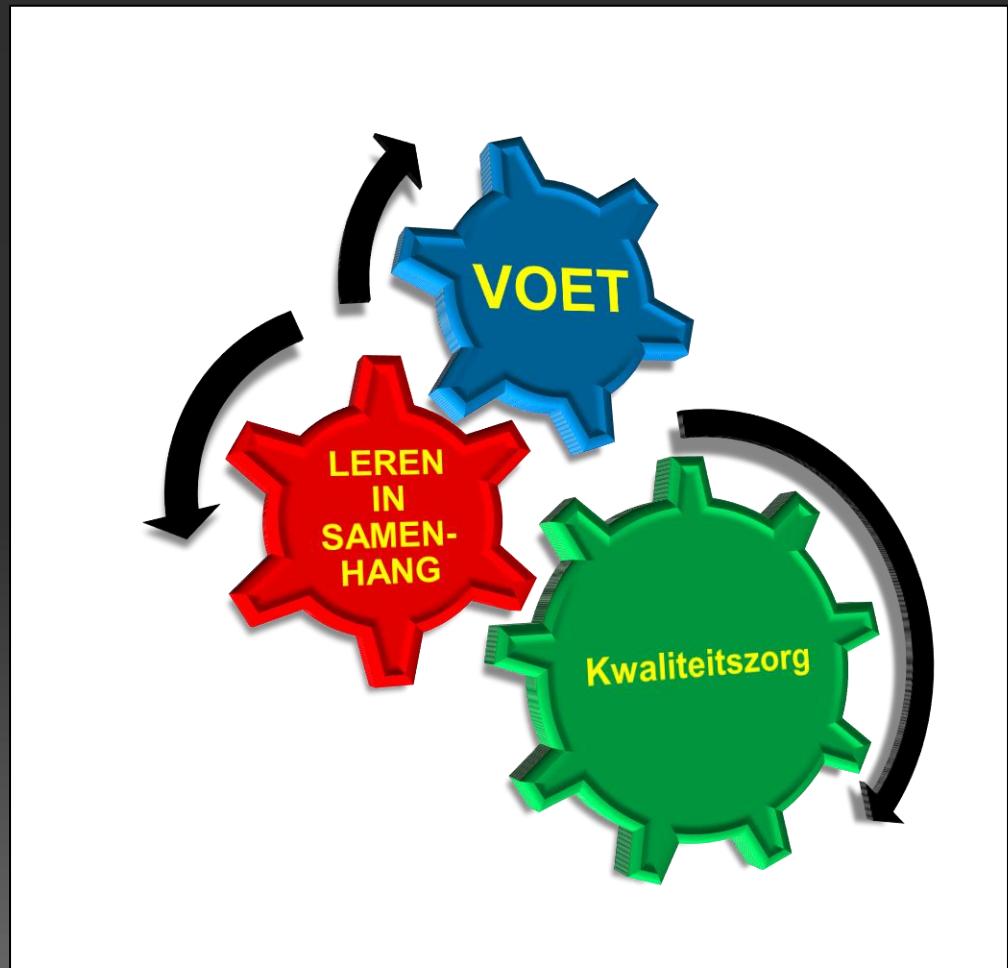
- Projecten... maak je uit de VOETen!
Voorbeelden op klasniveau, op niveau
leerjaar, op schoolniveau
- Communicatie is essentieel
- Naar de eigen schoolpraktijk: hoe nog
meer rendement halen uit je lessen en
projecten?

Voorstelling school: Scheppersinstituut Deurne en Antwerpen

- 1 school
- fusie van 2 scholen (2004-2005)
- 3 campussen
- +/- 640 leerlingen
- 40 à 50 nationaliteiten

Theoretisch kader: kwaliteitszorg, leren in samenvang en VOET

Theoretisch kader: kwaliteitszorg, leren in samenhang en VOET

KWALITEITSZORG

- Kwaliteitszorg = het geheel aan maatregelen waarmee een school op systematische wijze de kwaliteit van het onderwijs in brede zin bepaalt, bewaakt en verbetert
- Doen we de goede dingen goed?
= doelgericht, doeltreffend!

Theoretisch kader: kwaliteitszorg, leren in samenhang en VOET

KWALITEITSZORG

Theoretisch kader: kwaliteitszorg, leren in samenhang en VOET

KWALITEITSZORG

Theoretisch kader: kwaliteitszorg, leren in samenhang en VOET

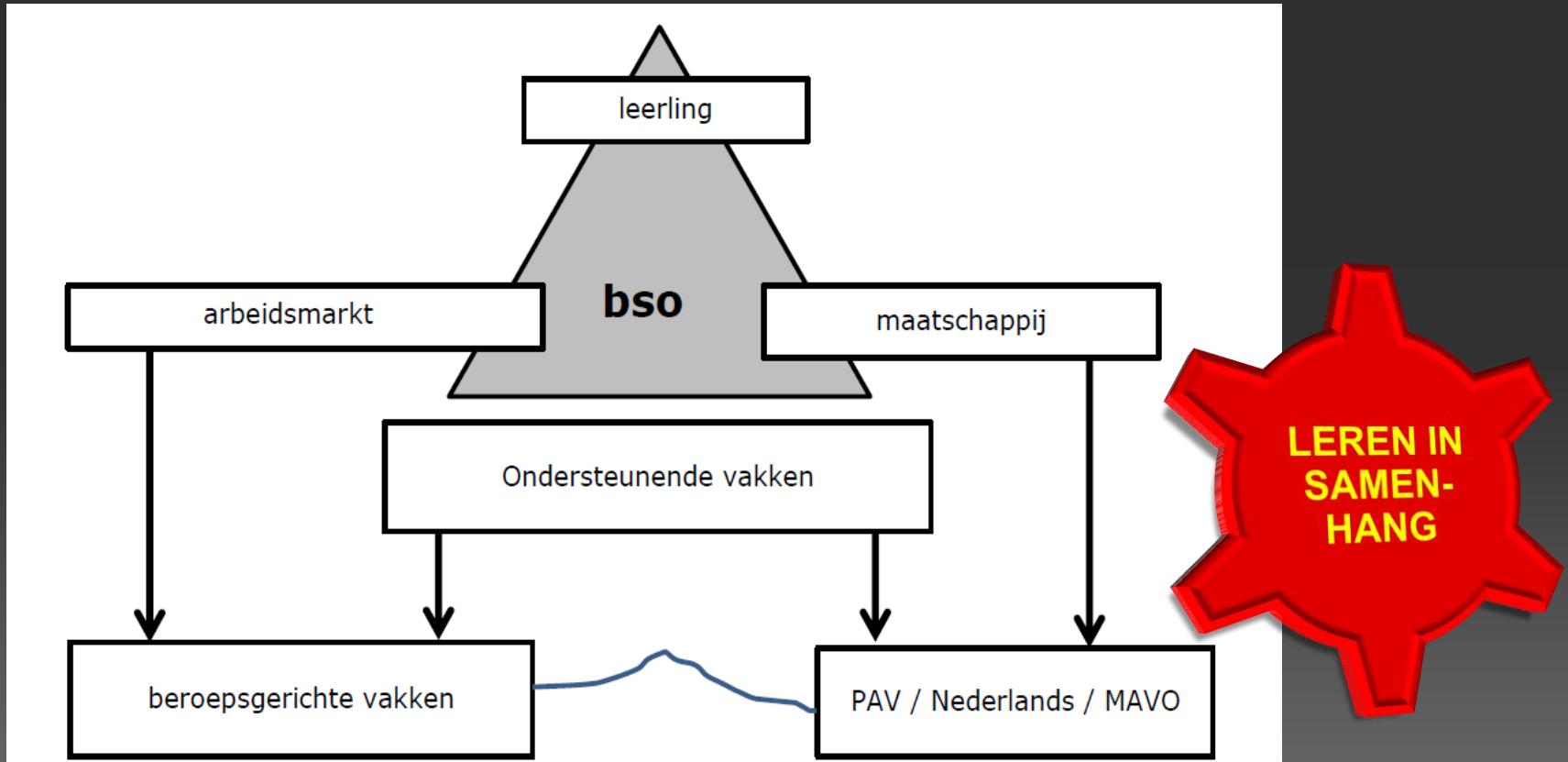
LEREN IN SAMENHANG

- Leren in samenhang =
kader of hulpmiddel om geïntegreerd te werken
- verschillende vakken en leerdomeinen
komen aan bod: oefeningen,
opdrachten, projecten...
- Theorie en praktijk vloeien
in elkaar over
- Competentieontwikkeling

Theoretisch kader: kwaliteitszorg, leren in samenhang en VOET

LEREN IN SAMENHANG

Theoretisch kader: kwaliteitszorg, leren in samenhang en VOET

LEREN IN SAMENHANG

- Kenmerken leren in samenhang:
  - 1 Functionele, authentieke contexten
  - 2 Zelfsturing en reflectie
  - 3 Transfer
  - 4 Leren van bronnen
  - 5 Lateraal denken
  - 6 Netwerkleren
  - 7 Communiceren
  - 8 Exploreren

Theoretisch kader: kwaliteitszorg, leren in samenhang en VOET

VOET

- Vakoverschrijdende eindtermen = inspanningsverplichting
- Te realiseren via de vakken en via projecten
- Liefst kwaliteitsvol en samenhangend
- VOET = verantwoordelijkheid van de volledige school
  - ➔ ideaal via cocreatie

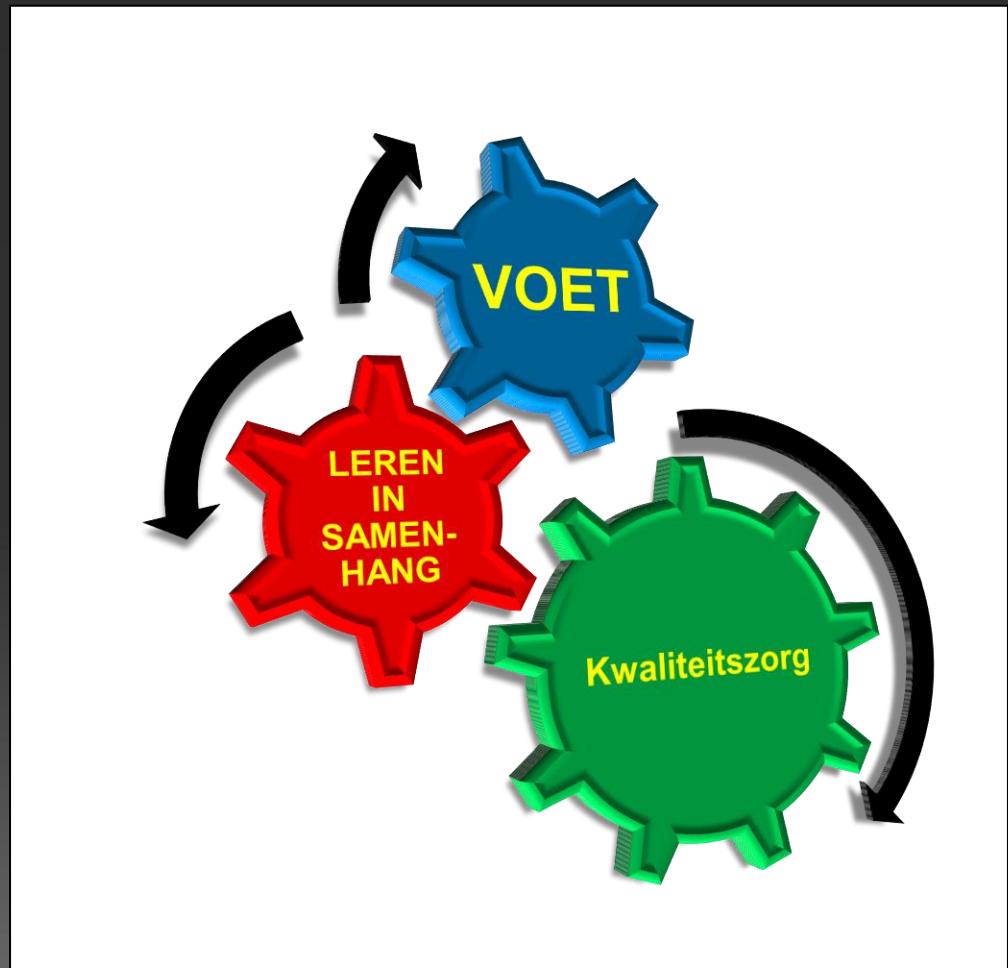
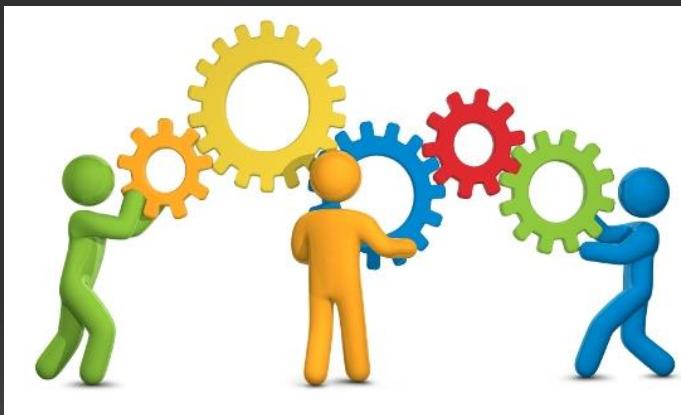
Theoretisch kader: kwaliteitszorg, leren in samenhang en VOET

VOET = COCREATIE

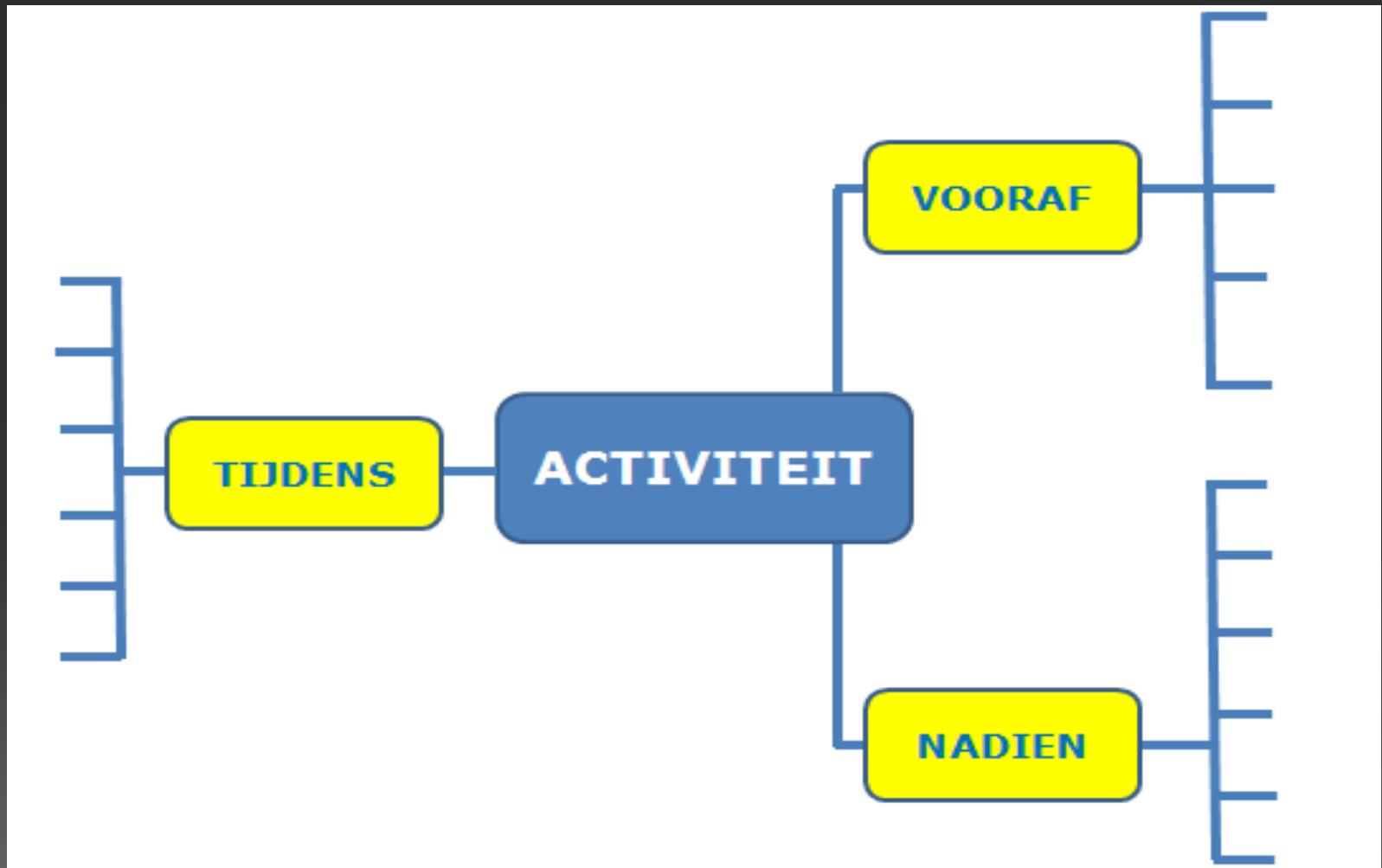
- Breng heel het systeem in één ruimte
- Exploreer eerst heel de olifant, dan pas deeloplossingen
- Controleer wat je kunt en laat los wat je niet kan controleren
- Laat mensen zelf verantwoordelijkheid nemen
- Zoek een gedeelde basis voor actie
- Meningsverschillen → nieuwe kansen

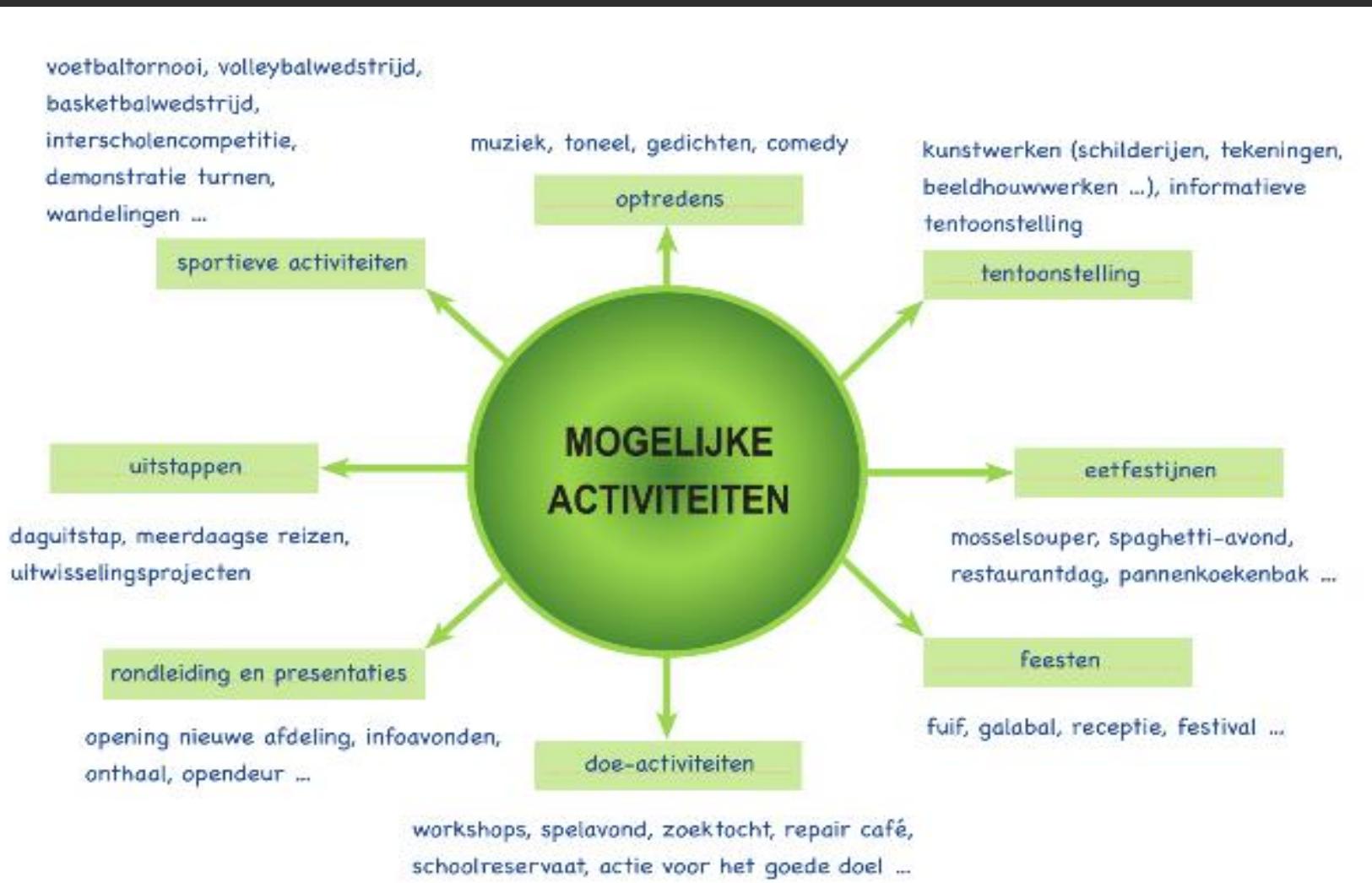
Theoretisch kader: kwaliteitszorg, leren in samenhang en VOET

Tools om kwalitatieve lessen en projecten uit te werken

Tools om kwalitatieve lessen en projecten uit te werken

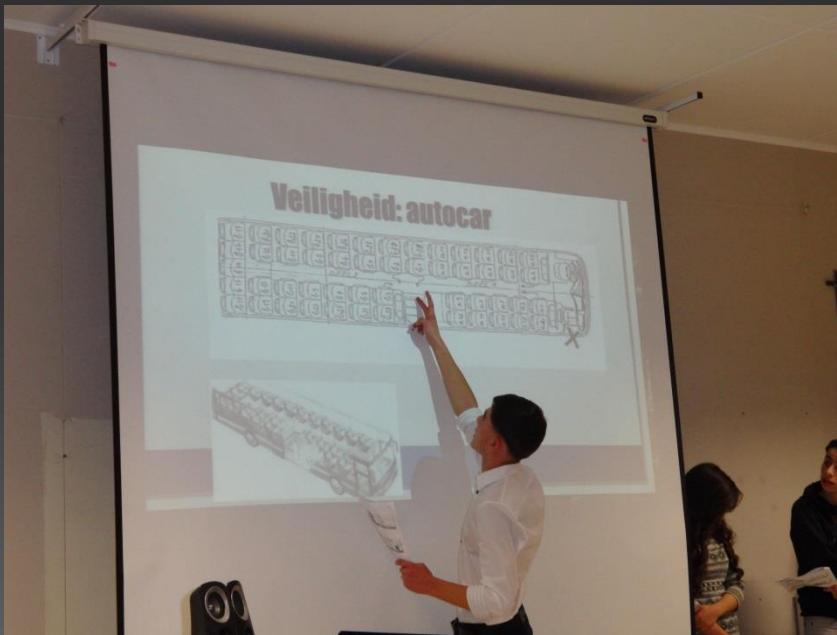

Tool om kwalitatieve projecten uit te werken

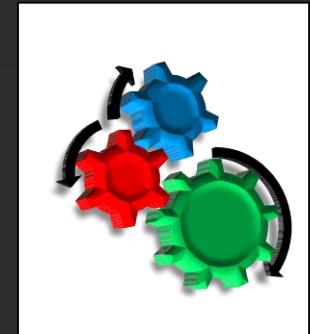
Project: _____

PROJECTEN... MAAK JE UIT DE VOETEN!

Inspirerend voorbeeld 1
op klasniveau: de driedaagse

Inspirerend voorbeeld 1 op klasniveau: de driedaagse

Oriënteren

Voorbereiden

Uitvoeren

Reflecteren

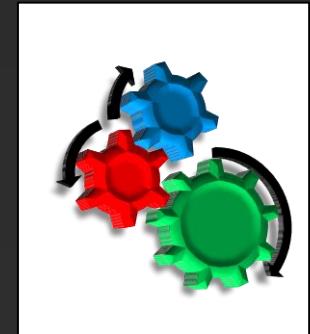
- Opdrachtenlijst begin tweede trimester

- Brieven naar ouders
- Vakantiesalon: info + groepswerk
- Informatie voor brochures en presentatie
- Recepten hapjes infoavond ouders
- Infoavond voorbereiden

- Infoavond ouders
- Driedaagse zelf
- Foto's/opnames

- Bevraging over voorbereiding
- Bevraging over driedaagse zelf
- Enquête
- Foto's/film
- Schoolkrant, website, sociale media

Inspirerend voorbeeld 1 op klasniveau: de driedaagse

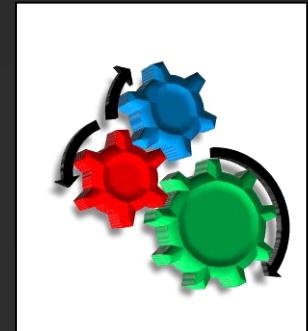
- **Functionele context:** meerdaagse schooluitstap
- **Zelfsturing:** proces loopt heel tweede trimester, opdrachten
- **Transfer:** aangeleerde vaardigheden en attitudes toepassen
- **Leren uit bronnen:** thema vakantie, vakantiesalon, folders, flyers, IT-bronnen, kaarten...
- **Lateraal denken:** groepswerk vakantiesalon, brochure en powerpoint/prezi maken
- **Netwerkleren:** beroep doen op experts (vakantiesalon), eigen netwerk aanspreken (klasgroep, leerkrachten...)
- **Communiceren:** brief, brochure, infoavond, driedaagse zelf
- **Exploreren:** nieuwe omgeving ontdekken, andere klasgroep

PROJECTEN... MAAK JE UIT DE VOETEN!

**Inspirerend voorbeeld 2
op niveau richting: opening schooltuin**

Inspirerend voorbeeld 2 op niveau richting: opening schooltuin

Oriënteren

- Brainstorm
- doelen SMART formuleren

Voorbereiden

- Draaiboek
- Taakverdeling
- Budgetteren
- Contacten leggen
- Bekendheid/promo
- Catering
- Mondelinge presentatie
- Veiligheid en signalisatie

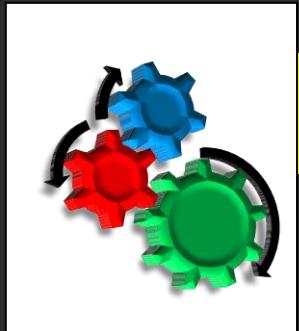
Uitvoeren

- Draaiboek uitvoeren
- Genieten
- Foto's/opnames

Reflecteren

- Zelfreflectie a.h.v. lijst met criteria
- Verslag
- Enquête
- Foto/film
- Schoolkrant, website, sociale media

Inspirerend voorbeeld 2 op niveau richting: opening schooltuin

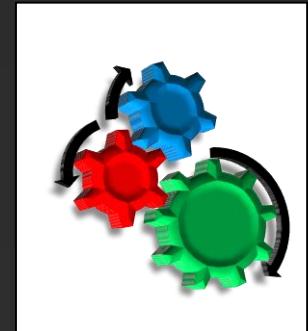
- **Functionele context:** evenement, opening schooltuin
- **Zelfsturing:** draaiboek met taakverdeling
- **Transfer:** aangeleerde kennis, vaardigheden en attitudes toepassen
- **Leren uit bronnen:** schriftelijke en mondelinge bronnen
- **Lateraal denken:** groepswerk maken (wie waarop inzetten?),
- **Netwerkleren:** beroep doen op eigen netwerk (klasgenoten, leerkrachten, secretariaten...)
- **Communiceren:** uitnodigingen versturen, gastenlijsten bijhouden, gasten onthalen, bewegwijzering voorzien, presentaties...
- **Exploreren:** bezoekers onthalen en ontvangen, programma opstellen, rondleidingen uitstippelen...

PROJECTEN... MAAK JE UIT DE VOETEN!

Inspirerend voorbeeld 3
op niveau leerjaar: Pittig gekruid!

Inspirerend voorbeeld 3 op niveau leerjaar: Pittig gekruid!

Oriënteren

Voorbereiden

Uitvoeren

Reflecteren

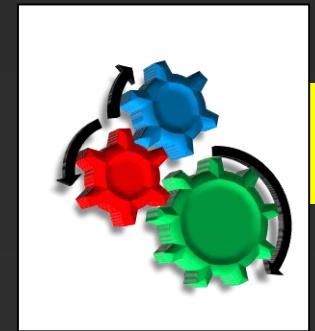
- Project 3de jaar
- Volledig leerjaar
- VOET integreren
- Zoveel mogelijk vakken

- Opdrachten uitstippelen
- Contacten leggen met gemeenten via ambassadeurs
- Openbaar vervoer regelen
- Personeel informeren
- Leerlingen informeren

- Leerlingen op pad met rugzakken
- Verdelen opdrachten
- Genieten van de dag
- Uitdaging tot goed einde brengen

- Opdrachten worden verbeterd door verbeterteams
- Foto's op FB
- Verslagen voor schoolkrant, website
- Effectmeting

Inspirerend voorbeeld 3 op niveau leerjaar: Pittig gekruid!

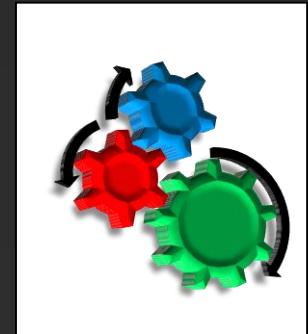
- **Functionele context:** uitdagende schooluitstap met meerwaarde
- **Zelfsturing:** opdrachten verdelen en uitvoeren binnen bepaalde tijd
- **Transfer:** aangeleerde kennis, vaardigheden en attitudes toepassen
- **Leren uit bronnen:** folders, rugzak met bronnenmateriaal, flyers, IT-bronnen, kaarten, plaatselijke bevolking...
- **Lateraal denken:** groepswerk maken (wie waarop inzetten?),
- **Netwerkleren:** beroep doen op plaatselijke bevolking, gemeentediensten raadplegen, over de onderwijsvormen heen contacten leggen, leerkrachten, sociale media gebruiken
- **Communiceren:** mensen aanspreken, speech schrijven en voorlezen, artikel schrijven, MVT gebruiken, interviews afnemen...
- **Exploreren:** nieuwe omgeving ontdekken, andere groepssamenstelling (verschillende onderwijsvormen)

PROJECTEN... MAAK JE UIT DE VOETEN!

Inspirerend voorbeeld 4
op schoolniveau: jaarthema

Inspirerend voorbeeld 4 op schoolniveau: jaarthema

Oriënteren

- Thema bepalen door VOET-coördinatie
- Werkgroep ad hoc oprichten
- Noden bepalen, domeinen of deelthema's afbakenen

Voorbereiden

- Draagvlak personeel vergroten
- Acties bedenken, plannen maken
- Slogan en tekeningen door leerlingen: wedstrijd

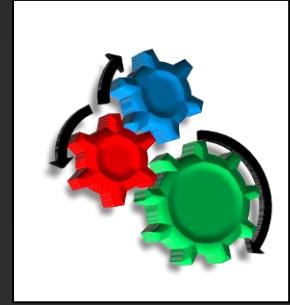
Uitvoeren

- Acties uitvoeren
- Projecten opzetten
- Inventaris via blad leraarskamer
- Foto's/film

Reflecteren

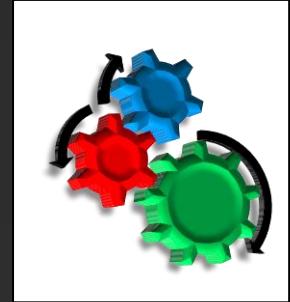
- Bevraging bij leerkrachten
- Bevraging bij leerlingen (= effectmeting)
- Enquête
- Foto's/film
- Schoolkrant, website, jaarverslag

Inspirerend voorbeeld 4 op schoolniveau: jaarthema

- **Functionele context:** focus (WO1, 7de Millenniumdoelstelling)
- **Zelfsturing:** proces loopt lang, bv. volledig trimester, schooljaar
- **Transfer:** aangeleerde kennis, vaardigheden en attitudes toepassen
- **Leren uit bronnen:** thematisch, folders, flyers, IT-bronnen, kaarten, documentaires, excursies...
- **Lateraal denken:** collages, tentoonstelling opbouwen, een schoolkrant rond jaarthema samenstellen, wedstrijden
- **Netwerkleren:** beroep doen op experten (gidsen, civiele bescherming...), eigen netwerk aanspreken (klasgroep, leerkrachten...)
- **Communiceren:** e-mails, theater, schrijven, tentoonstelling, schoolkrant, schoolwebsite...
- **Exploreren:** herinneringseducatie, verleden leren kennen, natuur, milieu, lokale organisaties en instanties...

Communicatie is essentieel

▪ Op leerlingenniveau:

- taal die bevattelijk is
- kanalen: berichten ad valvas, posters, brieven, mails, schoolwebsite, schoolkrant, sociale media...

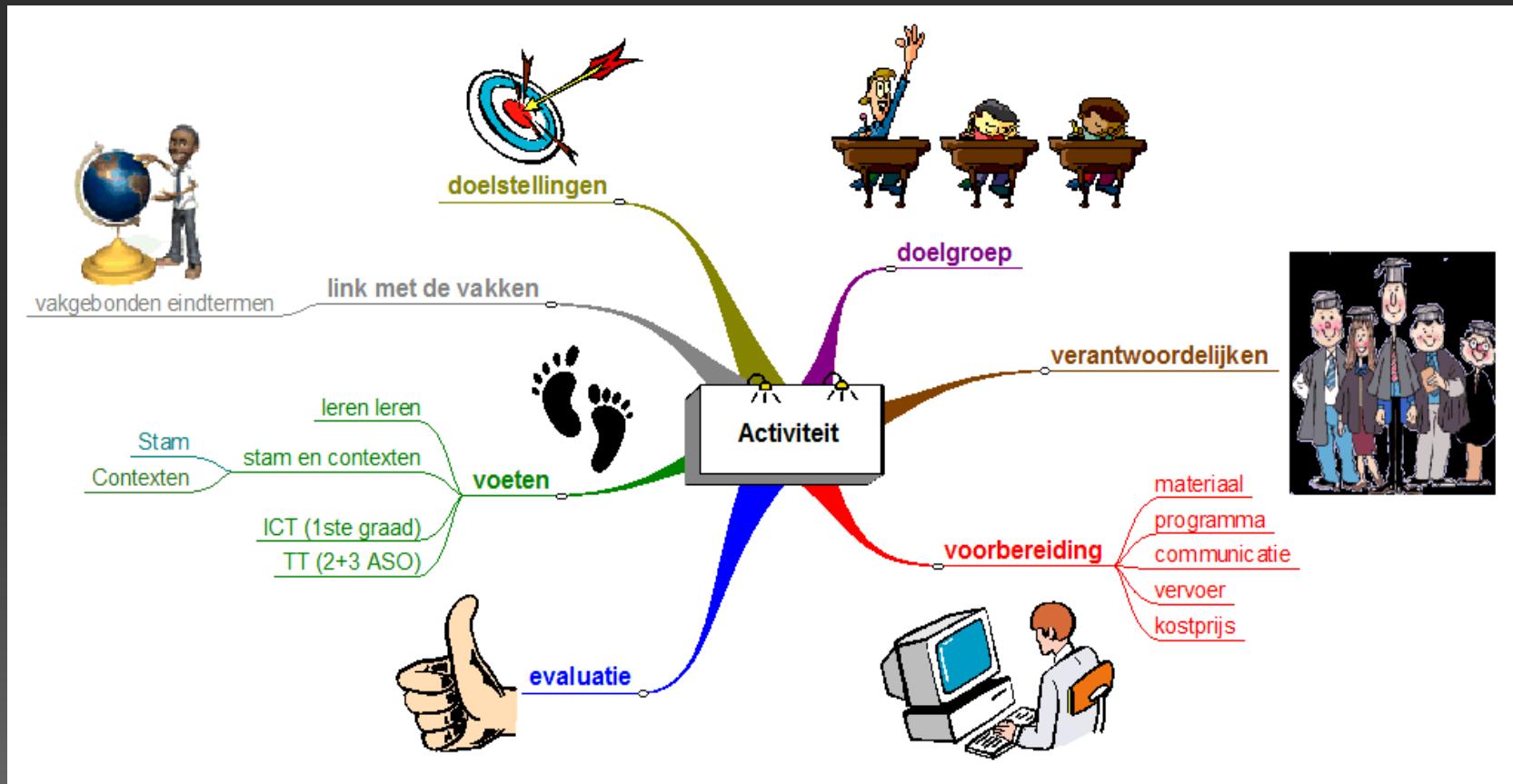
▪ Op leerkachtniveau:

- kanalen: nieuwsbrief, posters en berichten ad valvas in de leraarskamer, mail, brochures, sociale media...
- voorbeelden van goede praktijk: leerkachten in de kijker zetten

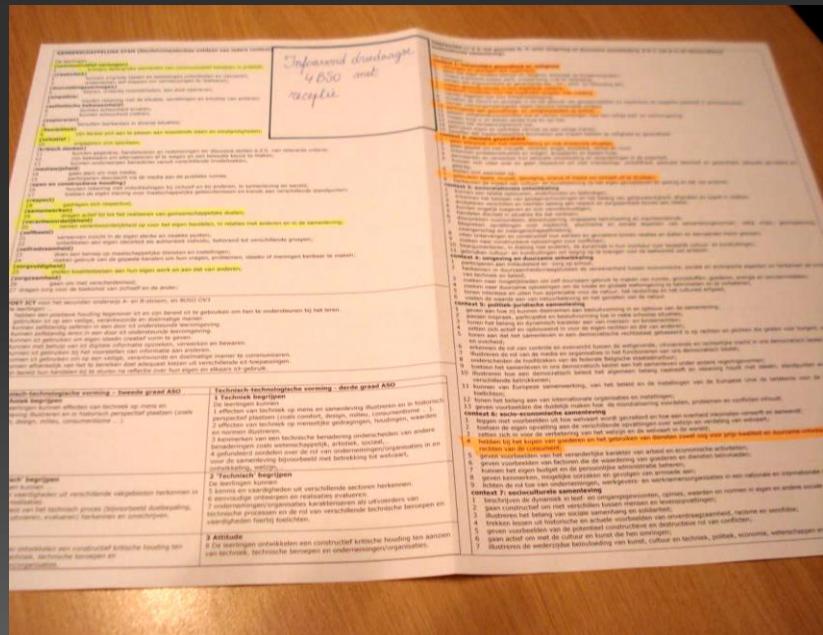
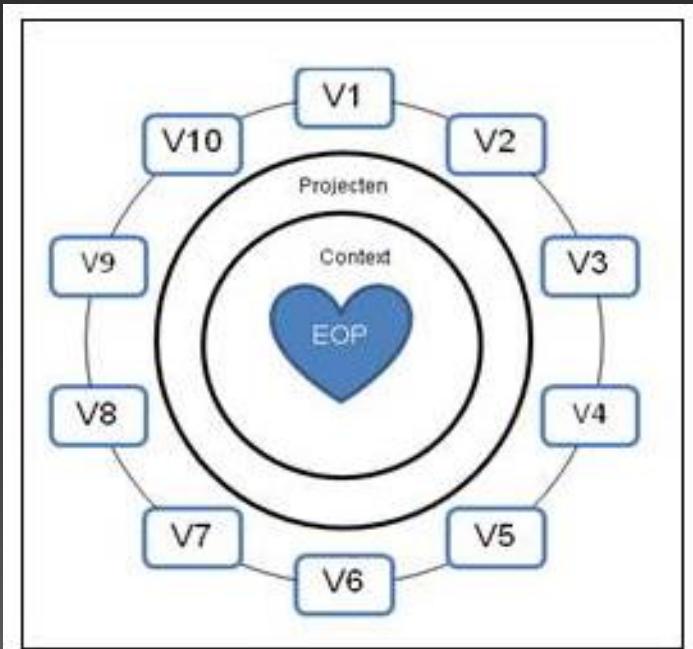
▪ Op schoolniveau:

- personeel, ouders, externen informeren over projecten
- kanalen: website, toonkasten, sociale media, publicaties, kijkmap...

Naar de eigen schoolpraktijk: hoe meer rendement uit je lessen en projecten halen?

Naar de eigen schoolpraktijk: hoe meer rendement uit je lessen en projecten halen?

Naar de eigen schoolpraktijk: hoe meer rendement uit je lessen en projecten halen?

- Bestaande lessen en projecten ‘over’-denken:
welke extra mogelijkheden (voor de VOET) zijn er?
- Nieuwe projecten: wees creatief.
- Durf ‘Out of the box’ denken.
- Beoog kwaliteit: de goede dingen (doelgericht)
goed (doeltreffend) doen.
- Werk samen. Samen kan je meer (= cocreatie).
- Gebruik de aangereikte tools: spindiagrammen,
kijkwijzer voor projecten, pdca-plan, OVUR...
- Communicatie is essentieel

HOE KWALITEITSZORG, LEREN IN SAMENHANG EN VOET HAND IN HAND GAAN...

Vragen?

- maarten.debeucker@hotmail.com

